

Juan Valderrama: «Joana Raspall acaricia les consciències i deixa que s'agitin soles»

El cantaor madrileny és un dels finalistes al Premi Miquel Martí i Pol del certamen Terra i Cultura, amb la musicació del poema «Podries», de la poeta barcelonina



Juan Valderrama | Javier Caro

El jurat del Premi Miquel Martí i Pol 2020, organitzat pel Celler Vall-Llach, ha escollit entre **Juan Valderrama** com un dels cinc finalistes al certamen Terra i Cultura per la seva musicació del poema "Podries", de Joana Raspall, versió que interpreta amb **Las Migas** i **Maria del Mar Bonet** al disc *Mujeres de carne y verso* (Kompetencia Records, 2019).

Què et va portar a musicar "Podries" de Joana Raspall?

El meu últim disc està dedicat a les dones poetes, perquè crec que els cantants i compositors tenim un deute pendent amb elles. Les poques que van aconseguir publicar tot just estan "cantades". A més volia fer-ho en català perquè els idiomes són tresors culturals que hem de gaudir tots. "Podries" em va seduir per la senzillesa i el missatge de posar-te en la pell de l'altre.

Què t'interessa d'aquesta poetessa centenària (1913-2013) o quines connexions tens o veus amb les altres poetesses del teu últim llibre-disc *Mujeres de carne y verso*?

La poesia de Raspall té la humilitat i la grandesa del mar. És profunda de vegades, clara altres i sempre lliure. Comparteix amb Gloria Fuertes el seu vessant de temàtica infantil i una capacitat especial per dotar les paraules d'un sentit nou. També m'atrau la seva fermesa per expressar allò que pensa, però sense ferir ningú, al contrari. Raspall, crec que molt encertadament, acaricia les consciències i deixa que s'agitin soles.

Vas llegir el poema directament del poemari on s'inclou o el vas trobar per internet?

Quan vaig pensar a musicar una poetessa catalana vaig recórrer a **Mayte Martín**, amb qui m'uneix una gran amistat. Ella em va proposar diversos noms entre els quals hi havia Joana Raspall, després va ser qüestió de llegir i llegir fins que vaig trobar el vers que m'inspirés. Així vaig arribar a "Podries".

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=nuPWTBol-TI>

Abans de la teva hi ha una altra versió del poema a càrrec de Gemma Humet i una altra de Joan Dausà. Allí el contingut semblava adscrit sols al conflicte dels refugiats que venen de països en guerra o per fam, mentre que, en la teva, sembla que poses cert focus dins de l'estat espanyol, amb les seves diferents llengües i cultures. És així? Quina interpretació dones al poema?

Jo crec que és un cant a la solidaritat amb aquell qui no va tenir la sort de néixer a "*la cara buena del mundo*", com va escriure el gran Pau Donés (**Jarabe de Palo**). Però les grans obres cobren nou significat amb el córrer dels temps. Fora de Catalunya, els xavals estudien anglès, francès, i fins i tot xinès, però no saben res de català, gallec, o euskera? El coneixement es tradueix en respecte i en apreciació. A temps estem de canviar.

Ets lector de poesia? De quins poetes ets més fan o has musicat més?

M'agrada llegir poesia, encara que quan arribo a les últimes tendències em perdo. '*Amo los mundos sutiles*?' y Antonio Machado és el poeta de la meua vida, tot i que no l'únic; Gloria Fuertes, Raspall, Quevedo, Claudio Rodríguez, Lorca? M'alimento d'exquisideses literàries, la veritat.

Què t'agrada de la cançó que musica poetes?

Que els popularitza. Una cançó, si està ben construïda (que no és fàcil), insufla nova vida al vers i al poeta. Jo vaig aprendre literatura al col·legi amb el mestre **Serrat**, el meu professor ens posava les seves cançons en un radiocasset i cantàvem a '*grito pelao*'? Ens divertíem i apreníem alhora.

Com vas abordar tu el cant i la musicació d'aquest poema de Joana Raspall? Com va anar? Em recorda a l'aproximació que va fer Miguel Poveda a 'Desglaç' (Discmedi, 2006)...

No conec el disc, però l'escoltaré. **Miguel** és el meu amic i un dels artistes que admiro profundament. Però per compondre no escolto ningú, senzillament em brolla la melodia, com si algú me la cantés a cau d'orella. No hi ha un 'treball' al darrere, és alguna cosa una mica miraculosa. No hi ha manera de forçar-ho, almenys així em passa a mi.

Quina funció atorgues a la poesia i quina a la Cançó/Canción/Chanson/Folksong o fins al món del 'cante' flamenc? És a dir, quina a la lletra i quina a la música?

Són com l'hidrogen i l'oxigen: poden existir per separat, però junts formen l'element per antonomàsia de la vida.

Què t'atrau de la poesia dels Països Catalans?

Hi ha una ànima profunda i antiga en ella, un esperit propi. En allò popular està l'essència d'allò que som, el folklore i la poesia és una memòria viva. En el cas de Catalunya, retrata el seu caràcter i la seva història, aquesta és la riquesa que jo crec que hauríem de valorar i compartir. Jo m'he apropiat a la cultura catalana amb amor i respecte i m'he trobat amb molts regals: conèixer aquesta autora meravellosa que és Joana Raspall o cantar i fer amistat amb la mestra **Maria del Mar Bonet** i també amb **Las Migas**.



Juan Valderrama i Maria del Mar Bonet al Teatre Grec Foto: Ray Molinari